

ALLMÄN DEL

I TILLÄMPNINGSOMRÅDE

§ 1 Tillämpningsområde

Detta tjänstekollektivavtal (nedan LÄKTA) tillämpas på läkare och tandläkare inom social-, hälso- och sjukvården samt veterinärer inom veterinärvården, miljö- och hälsoskyddet och miljövården vilka är anställda av en kommun eller samkommun, om inte något annat bestäms här eller i något annat tjänste- eller arbetskollektivavtal.

Tillämpningsanvisning

Den terminologi som använts i detta tjänstekollektivavtal och dess bilagor (t.ex. legitimerad läkare, läkare med allmänläkar rättigheter) beskrivs närmare i tillämpningsbilaga 2 till den allmänna delen.

§ 2 Tillämpning av avtalet

mom. 1 Hur anställningsvillkoren fastställs

Anställningsvillkoren för dem som omfattas av avtalet följer bestämmelserna i detta avtal och i dess bilagor 1–5 samt bestämmelserna för tjänsteinnehavare i gällande allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtal (AKTA), så som nedan närmare föreskrivs.

mom. 2 Hur bestämmelserna i AKTA tillämpas

Bestämmelserna i AKTA och detta avtal med bilagor tillämpas så, att en specialbestämmelse i detta avtal eller dess bilaga åsidosätter motsvarande allmänna bestämmelse i AKTA.

Tillämpningsanvisning

Till exempel när förhållandet mellan bestämmelserna i lönekapitlet i AKTA och specialbestämmelserna i bilagorna avgörs kan de som omfattas av detta avtal inte beviljas löneförhöjning eller få lönen sänkt på samma grund med stöd av både en specialbestämmelse i den allmänna delen i detta avtal eller en bilaga till detta avtal och en allmän bestämmelse i lönekapitlet i AKTA, utan specialbestämmelsen åsidosätter den allmänna bestämmelsen.

mom. 3 Avtalsbilagorna och deras tillämpningsområden

ALLMÄN DEL | TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Bilaga nr	Tillämpningsområde	Bestämmelser
1 Läkare vid hälsocen- traler	Läkare som arbetar vid hälsocentraler a) läkare som arbetar inom det traditionella systemet för primärvård b) husläkare <u>Tillämpningsanvisning</u> Se § 3 nedan om förutsättningarna för tillämpning av bestämmelserna för husläkare.	Lönesättning Befolkningsdel * Åtgärdsarvoden under ordinarie arbetstid/under dagtid för husläkare Arvoden för kliniskt mer-tidsarbete ** Ersättningar för aktiv jour Besöksarvoden för mot-tagningsverksamhet* Till bilagan hör en separat åtgärds katalog. * husläkare ** övriga läkare
2 Tandläkare vid hälso- centraler	Tandläkare som arbetar vid hälsocentraler.	Lönesättning Åtgärdsarvoden under ordinarie arbetstid Arvoden för kliniskt mer-tidsarbete Ersättningar för aktiv jour Till bilagan hör en separat åtgärds katalog.
3 Sjukhus- läkare	Läkare som arbetar inom den specialiserade sjukvården och den specialiserade sjukvård som upprätthålls av en hälsocentral. <u>Tillämpningsanvisning</u> Bilagan tillämpas på läkare som arbetar vid sjukvårdsdistrikt, specialomsorgsdistrikt eller specialistledda sjukhus som i enlighet med 4 § i lagen om införande av folkhälsolagen överförts att användas i hälsocentralens verksamhet (se Kommunala avtalsdelegationens cirkulär C 4/1981 och C 18/1981). Bilagan tillämpas i samma omfattning också på dem som arbetar vid de specialistledda kretssjukhusen i Pieksämäki och Brahestad och vid Jokilaakso och Honkajarju sjukhus och sjukhuset Lapponia.	Lönesättning Arvoden för läkarintyg och läkarutlåtanden Ersättningar för aktiv jour och ersättningar för arbetad tid under annan jour Innehavare av bitjänst vid universitetssjukhus

Bilaga nr	Tillämpningsområde	Bestämmelser
4 Sjukhus- tandläkare	Tandläkare med obegränsad legitimation, vilka arbetar inom den specialiserade sjukvården.	Lönesättning Åtgärdsarvoden under ordinarie arbetstid Arvoden för kliniskt mer-tidsarbete Övriga bestämmelser som motsvarar bilaga 3 Till bilagan hör en separat åtgärds katalog.
5 Kommunala veterinärer	Legitimerade veterinärer vilka är anställda av en kommun eller samkommun. Bestämmelserna i § 2 och 4 i bilagan tillämpas även på icke legitimerade visstidsanställda veterinärer.	Lönesättning Kommunal veterinärtaxa Ordnandet av lediga dagar Jourersättning Till bilagan hör en separat kommunal veterinärtaxa.

§ 3 Förutsättningar för tillämpning av specialbestämmelserna för husläkare i bilaga 1

Tillämpningsområde

Specialbestämmelserna för husläkare i bilaga 1 tillämpas på anställningsvillkoren för de legitimerade läkare med allmänläkarrättigheter/specialisträttigheter som deltar i befolkningsansvarsbaserad primärvård, om villkoren i punkt 1–3 nedan uppfylls.

Bilagans bestämmelser för husläkare kan även tillämpas på legitimerade läkare som saknar allmänläkarrättigheter.

- 1 Läkaren har anförtrots en egen ansvarsbefolkning vars primärvårdstjänster läkaren ansvarar för i enlighet med den kommunala myndighetens beslut. Innan läkarnas ansvarsbefolkning fastställs eller ändras avsevärt ska man överlägga med de berörda läkarna.
- 2 Ur läkarens egen ansvarsbefolkning kan urskiljas en basansvarsbefolkning som utgörs av de patienter inom ansvarsbefolkningen som minst tre gånger under kalenderåret besöker läkarmottagningen vid hälsocentralen.
- 3 En person som hör till läkarens ansvarsbefolkning får vård av den anvisade befolkningsansvariga läkaren, dvs. patienten får kontakt med läkaren som ger anvisningar om hur behövlig vård ska ordnas, i regel under läkarens följande arbetsdag, dock senast inom tre da-

gar efter att personen vände sig till hälsocentralen för att komma i kontakt med läkaren.

Anmärkning

En patient som är i brådskande behov av hjälp bör omedelbart få den vård som behövs.

Tillämpningsanvisning

1 Husläkarsystemet

Husläkarhandledningen (Opas omalääkärijärjestelmän kehittämiseen, andra upplagan, Kommunala arbetsmarknadsverket 2009) innehåller noggrannare anvisningar, som avtalsparterna gemensamt utarbetat, om ordnande och genomförande, uppföljning och utvärdering av husläkarsystemet samt bestämning och ändring av läkarnas ansvarsbefolkning. Den uppdaterade andra upplagan finns endast som nätpublikation på Kommunala arbetsmarknadsverkets webbplats www.kuntatyonantajat.fi → Julkaisut)

Tjänstekollektivavtalets bestämmelser för husläkare tillämpas på alla läkare med allmänläkarrättigheter/specialisträttigheter vid kommunens hälsocentral, om ovan nämnda villkor uppfylls. Bilagan tillämpas oberoende av läkarens tjänstebeteckning.

För legitimerade läkare som saknar allmänläkarrättigheter kan man lokalt bestämma om anställningsvillkoren ska följa specialbestämmelserna för husläkare eller bestämmelserna för övriga läkare. Vilka bestämmelser som tillämpas beror på hur länge läkarens anställning varar och på vilket sätt läkaren deltar i den befolkningsansvarsbaserade verksamheten. Anställningsvillkoren för medicine studerande följer bestämmelserna för andra läkare än husläkare, om inte något annat avtalas lokalt.

2 Lönens beståndsdelar i husläkarsystemet

En husläkares lön består av ordinarie lön enligt § 7 nedan (uppgiftsrelaterad lön, befolkningsdel, ett individuellt tillägg och ett eventuellt årstillägg) och prestationsbaserade ersättningar, dvs. besöks- och åtgärdsarvoden. Dessutom kan individer eller grupper betalas allmänna belönande tillägg. Jourersättningarna bestäms på samma sätt som för andra läkare vid hälsocentraler. I fråga om lönerna, se husläkarhandledningen.

3 Ansvarsbefolkningens storlek och mängden annat arbete

Storleken på varje husläkares ansvarsbefolkning fastställs från fall till fall genom att ansvarsbefolkningens sysselsättande verkan och den tid som i genomsnitt åtgår till annat arbete uppskattas så objektivt som möjligt. Som utgångspunkt kan användas till exempel en strukturellt mångsidig ansvarsbefolkning på 2 000 personer och en mängd annat arbete som i genomsnitt motsvarar en veckoarbetsdag.

4 Hur partiell tjänstledighet inverkar på tillämpningen av specialbestämmelserna för husläkare

Med beaktande av den befolkningsansvarsbaserade verksamhetens karaktär är det meningen att specialbestämmelserna för husläkare huvudsakligen ska tillämpas på läkare med full arbetstid (jfr andra läkare än husläkare), men de kan också tillämpas på läkare som arbetar deltid (t.ex. på grund av partiell vårdledighet). Trots att en husläkare inte kan beviljas tjänstledighet för en del av arbetstiden (arbetstiden inte fastställd i avtalet), kan läkaren befrias från någon eller en del av sina tjänsteuppgifter utan att arbetstiden specificeras. Husläkarens lön bestäms då enligt prövning i förhållande till de uppgifter och den arbetsmängd som återstår. Om deltiden till exempel arrangeras så att läkarens ansvarsbefolkning minskas med hälften, betalas den uppgiftsrelaterade lönen till 50 % och befolkningsdelen bestäms utifrån den minskade ansvarsbefolkningen. Exakt hur lönen bestäms beror alltid på i vilken form deltidsarbetet arrangeras. Om läkaren inte alls tilldelas någon egen ansvarsbefolkning, bestäms lönen enligt bestämmelserna för andra läkare än husläkare.

§ 4 Anställningsvillkor för amanuenser

Lönen för en amanuens i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, dvs. en läkarpraktikant, som utför sjukhustjänst som ingår i läkarutbildningen och som har full arbetstid bestäms enligt det belopp som anges i § 3 i lönekapitlet i AKTA. Också till övriga delar fastställs anställningsvillkoren enligt bestämmelserna i AKTA, varvid arbetstidssystemet kan följa § 7 eller 9 i arbetstidskapitlet i AKTA.

II LÖNER

§ 5 Tillämpliga bestämmelser i lönekapitlet i AKTA

Förutom detta avtal tillämpas följande bestämmelser i lönekapitlet i AKTA (kap. II) och dess bilagor:

AKTA paragraf	AKTA ärende	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 1	Tjänsteinnehavarnas rätt till lön	
§ 2	Lönesystem	
§ 4 mom. 1 och 3	Lönesättning (grundlön och sänkning av grundlönen p.g.a. avsaknad av utbildning)	De uppgiftsrelaterade grundlönerna (lönesättningen) för dem som omfattas av detta avtal anges i bilagorna 1–5 till detta avtal och i § 6 i den allmänna delen.
§ 5	Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen	Se tillämpningsanvisningen nedan. I avtalets lönesättning finns kompletterande närmare anvisningar om bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen.
§ 6	Individuellt tillägg (inklusive protokollsanteckningen i mom. 4 om att årstillägget ska kvarstå)	Se bestämmelsen om minimibeloppet för individuellt tillägg i § 11 i den allmänna delen och tillämpningsanvisningen. Se den allmänna delen § 9 mom. 1 i detta avtal angående lön som utgör grunden för den årsbundna delen av det individuella tillägget för veterinärer i vissa fall. Eventuella årstillägg för veterinärer följer bestämmelserna i det avtal som gällde 15.1.2000.
§ 7 och bilaga 9	Resultatbonus Anvisningen om resultatbonus	
§ 8	Motivationstillägg	
§ 9	Språktillägg	
§ 10	Fjärrortstillägg	
§ 11	Mötesarvoden	
§ 12	Föreläsningsarvoden	

ALLMÄN DEL | LÖNER

AKTA paragraf	AKTA ärende	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 13 mom. 1 och 2	Lön för deltidsarbetande	Tillämpas inte på husläkare eller veterinärer vilkas ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet. Se allmänna delen § 3 punkt 4 i tillämpningsanvisningen och § 14.
§ 13 mom. 3	lakttagande av tidigare lönegrunder i bitjänst	Anställningsvillkoren för sådana innehavare av bitjänst vid universitetssjukhus som avses i 28 § i lagen om specialiserad sjukvård följer bilaga 3 § 4 på samma sätt som för sjukhusläkare och sjukhustandläkare med huvudtjänst.
§ 14	Lön för arbetsgivarens representant	
§ 15	Projektanställda med helhetslön	
§ 16	Ordinarie lön	Ordinarie lön för husläkare (för annan tid än semester), se § 7 i den allmänna delen. Ordinarie lön för tandläkare vid hälsocentraler under tjänstledighet, se allmänna delen § 8. Lön som utgör grunden för den årsbundna delen för veterinärer, lön under avlönad tjänstledighet, utbildning och utbytesledighet samt beräkningsgrund för semesterpenningen, se allmänna delen § 9. Semesterlön till dem som omfattas av avtalet och grunden för beräkning av semesterpenning för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus, se § 10 i den allmänna delen.
§ 17	Lönebetalning	
§ 18	Uträkning av lön för kortare tid än en kalendermånad	För husläkare och veterinärer, vilkas ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet, bestäms lönen för en del av månaden som dagslön. Se tillämpningsanvisningen för § 7 mom. 2 i den allmänna delen och punkt 5.1 i tillämpningsanvisningen för § 1 i bilaga 5.
§ 19	Arbetsgivarens kvittningsrätt	
§ 20	Lön under avstängning från tjänsteutövning	

Tillämpningsanvisning

Hur den uppgiftsrelaterade lönen bestäms

Den uppgiftsrelaterade lönen för en tjänsteinnehavare som omfattas av läkaravtalet bestäms i första hand enligt uppgifternas svårighetsgrad. De allmänna värderingsfaktorerna anges i tillämpningsanvisningen för § 5 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA. I tillämpningsanvisningen behandlas hur till exempel utbildning, extra uppgifter, ansvar och chefsställning påverkar arbetets svårighetsgrad. I fråga om tillämpningen av lönesättningen och bestämningen av den uppgiftsrelaterade lönen, se även § 4 och 5 med tillämpningsanvisningar i lönekapitlet i AKTA.

Vid ändringar i arbetsuppgifterna bör tjänsteinnehavarnas arbetsbeskrivningar ses över och arbetsvärderingen göras på nytt. Se punkt 4 i tillämpningsanvisningen för § 5 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA. Avsevärda ändringar i uppgifterna och deras eventuella inverkan på tjänsteinnehavarens lön ska diskuteras med tjänsteinnehavaren.

I fråga om bestämningen av lön för personal utanför lönesättningen och anställda i chefsställning, se framför allt punkt 5.3 och 6 i tillämpningsanvisningen för § 5 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

Resultatbonus

Grunden för att betala resultatbonus till husläkare kan till exempel vara att läkargruppen lyckats utveckla primärvården inom befolkningsansvarssystemet och en adekvat nivåstrukturering så att dessa gett bättre resultat än vad man normalt kan vänta sig. Resultatbonusens storlek kan variera inom gruppen beroende på de enskilda medlemmarnas arbetsinsatser. Resultatbonus beviljas efter årlig prövning. Läkargruppens resultat bör bedömas som en helhet. Goda resultat kan till exempel innebära att befolkningsansvarsverksamheten i stor utsträckning också täcker områdets behov av öppen sjukvård (hälso-centralens tjänster i balans med efterfrågan), att tillgången till service i snitt är utmärkt och väntetiderna korta, att antalet jourpatienter har minskat kraftigt jämfört med vad det var innan man införde befolkningsansvarssystemet och att vårdkostnaderna hålls under kontroll.

§ 6 Lönesättning för läkare vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer 1.5.2011

Kompetens: för uppgiften lämpliga specialisträttigheter; grundlön

LOKASVNL	4 062,23 €
----------	------------

§ 7 Ordinarie lön, dagslön och timlön för husläkare (för annan tid än semester)

mom. 1 Ordinarie lön

Husläkarens ordinarie lön består av den uppgiftsrelaterade lön och befolkningsdel som fastställts på basis av bilaga 1 samt ett individuellt tillägg och ett eventuellt årstillägg som avses i protokollsanteckningen i § 6 mom. 4 i lönekapitlet i AKTA.

mom. 2 Dagslön

Dagslönen får man genom att dividera läkarens ordinarie lön med antalet kalenderdagar under kalendermånaden.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelsen tillämpas då lön betalas för bara en del av en kalendermånad, t.ex. för att tjänsteförhållandet börjar eller slutar mitt under månaden eller för att läkaren har oavlönad tjänstledighet en del av månaden.

Eftersom det i avtalet inte fastställs någon ordinarie arbetstid för läkarna, bestäms en vikaries lön för en ofullständig kalendermånad alltid som dagslön och inte som timlön, oberoende av hur länge vikariens anställningsförhållande varar.

mom. 3 Timlön

Timlönen för en husläkare får man genom att dividera den ordinarie lönen med 160.

§ 8 Ordinarie lön för tandläkare vid hälsocentraler under avlönad tjänstledighet

Den ordinarie lönen för legitimerade tandläkare vid hälsocentraler under avlönad tjänstledighet höjs med det procenttal man får när man beräknar hur många procent hälften ($\frac{1}{2}$) av de åtgärdsarvoden som betalats för ordinarie arbetstid under det föregående kvalifikationsåret utgör av den ordinarie lön som betalats för samma tid.

§ 9 Lön som utgör grunden för den årsbundna delen för veterinärer, lön under avlönad tjänstledighet, utbildning och utbytesledighet samt beräkningsgrund för semesterpenningen

- mom. 1 Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 %, beräknas de årsbundna delarna av det individuella tillägget på den med 15 % minskade grundlönen för hygieniker.
- mom. 2 Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 %, betalas till veterinären vid avlönad tjänstledighet, utbildning som arbetsgivaren anvisat eller godkänt och utbytesledighet en lön som motsvarar denna minskade grundlön för hygieniker och de eventuella årsbundna delar av det individuella tillägget som beräknats på denna lön. Också semesterpenningen beräknas på lönen enligt denna bestämmelse.
- mom. 3 Bestämmelsen tillämpas inte på veterinärmedicin studerande.

Tillämpningsanvisning

Om veterinärens egen ordinarie lön (se definition i AKTA kap. II § 16) är högre än beräknat enligt § 9 mom. 1 eller 2 eller § 10 mom. 3, betalas under tiderna i fråga veterinärens egen ordinarie lön.

Som utbildning som godkänns av arbetsgivaren anses sådan utbildning för vilken veterinären på begäran fått avlönad tjänstledighet för utbildning.

Reservistlön för repetitionsövningar dras av från ovan nämnda lön i enlighet med § 11 mom. 1 i kapitlet om tjänstledighet i AKTA.

§ 10 Semesterlön och grunden för beräkning av semesterpenning för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus

- mom. 1 Den ordinarie lön som betalas för semester till läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus höjs med det procenttal man får när man beräknar hur många procent de åtgärds- och besöksarvoden samt arvoden för intyg och utlåtanden enligt detta avtal som betalats för ordinarie arbetstid under föregående kvalifikationsår utgör av den ordinarie lön som betalats för samma tid. Också semesterersättningen beräknas på lönen enligt denna bestämmelse.

Semesterersättningen, som betalas när anställningen upphör, beräknas på de arvoden och den ordinarie lön som betalats under det kvalifikationsår då anställningen upphör.

mom. 2 Semesterpenningen för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus beräknas på lönen enligt mom. 1.

mom. 3 Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker, betalas för veterinärens semester denna grundlön för hygieniker och de eventuella årsbundna delar av det individuella tillägget som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön.

Till veterinärmedicine studerande betalas för semester grundlönen för ovan nämnda legitimerade veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 % och de eventuella årsbundna delar av det individuella tillägget som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön.

§ 11 Minimibeloppet för individuellt tillägg

Sådana prövningsbaserade individuella tillägg som avses i § 6 mom.1 i lönekapitlet i AKTA bör användas i kommunen/samkommunen på årsnivå enligt följande

- 1 för läkare och tandläkare vid hälsocentraler minst 3,5 %
- 2 för sjukhusläkare och sjukhustandläkare minst 1,5 %

av den totala summan av de årliga uppgiftsrelaterade lönerna, varvid den totala summan av den uppgiftsrelaterade lönen i detta fall omfattar också husläkarnas befolkningsdelar.

Tillämpningsanvisning

Den totala summan av lönerna kan beräknas till exempel på basis av föregående års bokslut. Beloppet räknas ut och kontrolleras en gång per år.

I fråga om beviljande av individuellt tillägg, se § 6 med tillämpningsanvisning i lönekapitlet i AKTA. I fråga om beviljande av tillägget och bedömningen av arbetsprestationen, se "Löneguide för kommunarbetsgivare 2004: Individuell belöning", som ingick på finska i Kuntatyöntäjä 2/2004 och som getts ut som särtryck på svenska.

Exempel

En person i chefsställning kan till exempel besitta administrativ eller någon annan särskild kompetens som i och för sig inte förutsätts för uppgiften och inte inverkar på uppgiftens svårighetsgrad, men som kan vara till väsentlig nytta i ledarskapsuppgifterna och detta kan då utgöra en grund för individuellt tillägg.

En tjänsteinnehavares uppgift att vara tutor för personer som genomgår grundutbildning eller fortbildning kan öka arbetets svårighetsgrad jämfört med andra i samma lönegrupp och detta beaktas därför i den uppgiftsrelaterade grundlönen. Stor framgång i tutorskapet kan däremot utgöra en grund för att bevilja individuellt tillägg. Tutorskapet i sig kan förutsätta extra god yrkesskicklighet i den egentliga uppgiften och dessutom pedagogiska färdigheter och flexibilitet, vilka är typiska grunder för beviljande av individuellt tillägg.

III ARBETSTID OCH ARBETSTIDSERSÄTTNINGAR

§ 12 Tillämpliga bestämmelser i arbetstidskapitlet i AKTA

Förutom detta avtal tillämpas även följande bestämmelser i arbetstidskapitlet (kap. III) i AKTA:

AKTA paragraf	AKTA ärende	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 1	Principen om effektiv användning av arbetstiden	
§ 3	Avvikelser från arbetstidsbestämmelserna	
§ 4 mom. 2	Vissa specialsituationer	
§ 13	Dygnets början m.m.	
§ 19 och § 20 mom. 1 och 2	Ersättningar för obekväm arbetstid	Nattersättningen är 30–40 %, vilket avviker från § 20 mom. 2 i AKTA. Angående nattersättning för sjukhusläkare under jourtid, se bilaga 3 § 3 mom. 3. Till den som beordrats jour eller utför sådant kliniskt mertidsarbete som avses i bilagorna betalas inte ersättningar enligt AKTA. Se bestämmelserna i bilagorna.
§ 21 och 22	Allmänna förutsättningar och begränsningar för arbetstidsersättning	
§ 23	Arbetstidsersättningar till dem som är i ledande eller självständig ställning	Till personer i ledande eller självständig ställning betalas ersättningar för jour och kliniskt mertidsarbete enligt bilagorna. Se § 15–16 nedan.
§ 25 mom. 1 och 3–5	Uträkning av timlön samt tidpunkten för givande av ersättning i pengar eller i form av ledighet	Se § 21 och 22 i den allmänna delen angående avvikande bestämmelser om tidpunkten för arbetstidsersättning i form av ledighet, och § 7 mom. 3 i den allmänna delen angående divisorn för husläkarnas timlöner.

AKTA paragraf	AKTA ärende	Undantag från tillämpningen av AKTA
§ 29	Utjämningschema för arbetstiden	Se dessutom bestämmelsen om arbetstidshandlingar i § 19 nedan.

§ 13 Ordinarie arbetstid

- mom. 1 Begränsningar som gäller tillämpningen av bestämmelsen
- Bestämmelsen i denna paragraf tillämpas inte på husläkare och inte heller på andra veterinärer än heltidsanställda hygieniker.
- mom. 2 Ordinarie arbetstid
- Den ordinarie arbetstiden för dem som omfattas av avtalet är 37 timmar. För sjukhusläkare och sjukhustandläkare är den ordinarie arbetstiden dock 38 timmar 15 minuter per vecka eller i genomsnitt detta timantal per vecka under en arbetsperiod där den ordinarie arbetstiden enligt en på förhand uppgjord arbetsskiftsförteckning utjämnas till detta timantal per vecka. Utjämningsperioden kan vara högst ett år.
- mom. 3 Den ordinarie arbetstiden under en arbetsvecka eller arbetsperiod i vilken det ingår en söckenhelg
- Under de veckor eller arbetsperioder i vilka det ingår långfredag, annandag påsk, Kristi himmelsfärdsdag eller midsommarafton samt under de veckor eller arbetsperioder då nyårsdagen, trettondagen, första maj, självständighetsdagen, julafton, juldagen eller annandag jul infaller på en annan dag än en lördag eller söndag, är den ordinarie arbetstiden per vecka eller arbetsperiod 7 timmar 24 minuter kortare. För sjukhusläkare och sjukhustandläkare är arbetstiden dock 7 timmar 39 minuter kortare. Om det under samma arbetsperiod infaller två eller flera ovan avsedda söckenhelger görs arbetstidsförkortningen för var och en av dessa söckenhelger.
- I deltidarbete minskas arbetstiden under en sådan arbetsvecka eller arbetsperiod så att den för varje arbetstidsförkortande söckenhelg nedsätts med den andel av 7 timmar 24 minuter eller 7 timmar 39 minuter som tjänsteinnehavarens deltidarbetsdag utgör av full arbetstid enligt mom. 2.
- Detta moment tillämpas inte om anställningsförhållandet inte varar en enda hel sådan arbetsvecka eller arbetsperiod som avses i mom. 2.
- mom. 4 Den ordinarie arbetstiden för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus under en avbruten arbetsvecka/arbetsperiod

Om en läkares eller tandläkares arbetsvecka eller arbetsperiod avbryts för att tjänsteförhållandet börjar eller slutar eller på grund av semester, tjänstledighet, deltagande i kurser (tjänstledighet eller tjänstereseförordnande) eller jourledighet, bestäms den ordinarie arbetstiden enligt följande:

- 1 Om avbrottet inte var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med det timantal som har antecknats i arbetsskiftsförteckningen för de dagar som motsvarar avbrottsdagarna.
- 2 Om avbrottet var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med 7 timmar för den första avbrottsdagen i veckan, för sjukhusläkare och sjukhustandläkare dock med 7 timmar 15 minuter, och för de följande avbrottsdagarna med 7 timmar 30 minuter, för sjukhusläkare och sjukhustandläkare dock med 7 timmar 45 minuter, förutsatt att avbrottsdagen annars hade varit en arbetsdag under veckan.

Exempel

Arbetsskiftsförteckningen för en läkare eller tandläkare vid en hälsocentral görs upp för en treveckorsperiod, och under den första veckan infaller långfredagen. Läkaren/tandläkaren har semester eller tjänstledighet hela den första veckan och jourledighet under tisdag och onsdag den vecka då annandag påsk infaller. Den ordinarie arbetstiden under treveckorsperioden är 111 timmar - 37 timmar (semesterveckan) - 7 timmar 24 minuter (annandag påsk) - 14 timmar 30 minuter (7 timmar + 7 timmar 30 minuter, jourledighet som annars hade varit arbetsdagar) = 52 timmar 6 minuter.

Tillämpningsanvisning

Arbetstiden för en deltidsanställd under en avbruten arbetsvecka/arbetsperiod

För deltidsanställda finns inga bestämmelser om avbrutna arbetsveckor eller avbrutna arbetsperioder som är relaterade till deltidsarbetstiden, utan på dem tillämpas samma bestämmelser som gäller dem som har full arbetstid, så att arbetstiden för en deltidsanställd tjänsteinnehavare under en avbruten period kan vara högst densamma som tjänsteinnehavarens deltidsarbetstid och högst densamma som arbetstiden för en tjänsteinnehavare med full arbetstid enligt ovan nämnda bestämmelser för en avbruten period. Med tanke på likabehandling och av praktiska skäl är det ändå att rekommendera att ett motsvarande förfarande tillämpas på deltidsanställda som på

heltidsanställda relaterat till den deltidsanställdes egen arbetstid. Se dessutom punkt 4 i tillämpningsbilaga 1 till den allmänna delen angående planeringen av arbetsskiftsförteckningen för en deltidsanställd.

Exempel

- En deltidsanställd (arbetstid 90 tim./3 veckor) är under en treveckors arbetsperiod tjänstledig en vecka. Arbetstiden under perioden förkortas i praktiken så att det motsvarar tjänstledigheten, dvs. till 60 timmar.
- En deltidsanställd har semester under en del av veckan. Arbetstiden under perioden förkortas vanligen så att det motsvarar semestern. Om en deltidsanställd t.ex. arbetar bara 2–3 dagar i veckan, beviljas semestern om möjligt i hela veckor.
- En deltidsanställd insjuknar plötsligt. Arbetstiden under perioden förkortas med så många timmar att det motsvarar de timmar som antecknats för sjukdagarna.

§ 14 Anträffbarhet för husläkare, bilaga 1

En husläkare bör dagligen vara anträffbar för sin ansvarsbefolkning med undantag av lördagar och söndagar samt de söckenhelger och helgdagsaftnar som nämns i § 13 mom. 3 i allmänna delen i detta avtal.

Tillämpningsanvisning

I fråga om bland annat anträffbarhet och uppgörande av arbetsplan, se punkt 6.2 i tillämpningsbilaga 1 till den allmänna delen.

§ 15 Jour

mom. 1 Definition av jour

Med jour avses att en läkare eller tandläkare på arbetsgivarens beordran vistas på arbetsplatsen (aktiv jour eller s.k. annan arbetsplatsjour) eller någon annanstans (s.k. fri jour), redo att vid behov arbeta utom sin ordinarie arbetstid.

Denna bestämmelse tillämpas också på hälsocentralers husläkare för vilka arbetsgivaren har beordrat jour utanför det normala dagtidsarbetet.

mom. 2 Jourersättning

Till läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus betalas ersättning för aktiv jour enligt respektive bilaga för arbete som arbetsgivaren beordrat utöver den ordinarie arbetstiden och för fri jour och annan arbetsplatsjour betalas grundersättning för jour enligt mom.6 och åtgärds- och besöksarvoden enligt bilaga 1 och 2 eller ersättningar för arbetad tid enligt bilaga 3.

För sådan jour betalas inga andra arbetstidsersättningar.

Tillämpningsanvisning

1 Syftet med jour

Syftet med jourer är att utom läkarnas och tandläkarnas ordinarie arbetstid tillhandahålla befolkningen sådana ur vårdsynpunkt brådskande medicinska undersökningar och vårdåtgärder som inte kan skjutas upp utan livsfara eller betydande olägenhet för hälsan.

2 Jourformer, jourbefattningar, jourdygn, jourskift

Den behöriga kommunala myndigheten beslutar om jourformerna och när jourerna ska börja och sluta. En jour kan vara

- arbetsplatsjour med tjänstgöring på arbetsplatsen, dvs. vid hälsocentralen/sjukhuset. Jourean kan i dessa fall vara s.k. aktiv jour eller annan arbetsplatsjour (hälsocentraljour/sjukhusjour), eller
- fri jour, t.ex. telefonjour.

Med en jourbefattning avses en jouruppgift som innehas av en läkare under jourtid. Beroende på jourbehovet kan befattningen vara en deldygnsbefattning (jour från kvällen till natten) eller en dygnetruntbefattning (jour från kvällen till morgonen).

Med jourdygn avses i detta avtal, om inget annat sägs uttryckligen, jourpass på minst 10 och högst 24 timmar räknat från det att läkarens jour började. Längden på jourdygnet kan variera efter behov. Ett jourdygn anses börja kl. 8.00.

Längden på de jourskift som en läkare beordras kan variera mellan några timmar och ett helt dygn, undantagsvis kan de t.o.m. vara längre. Utgångspunkten är dock att samma läkare får ha jour under högst ett dygn i ett sträck (se t.ex. tillämpningsanvisningen för § 20 i den allmänna delen).

3 Skyldighet att ha jourtjänstgöring

Jour utöver ordinarie arbetstid hör till varje läkares och tandläkares tjänsteplikter.

En husläkare är skyldig att delta i jourtjänstgöring på det sätt som den behöriga kommunala myndigheten lokalt bestämmer.

Arbetsgivaren bestämmer vilken jourskyldighet en läkare har, dvs. jourformen, vilken bundenhet jourformen förutsätter samt beredskapsgraden, enligt de krav som verksamheten vid hälsocentralen eller sjukhuset ställer och med hänsyn till patientsäkerheten, ändamålsenlighetsaspekter och antalet läkare/tandläkare som är med i joursystemet. Däremot inverkar inte t.ex. läkares/tandläkares boningsort på valet av jourform.

Bland annat med tanke på patientsäkerheten och frågan om läkares/tandläkares ansvar är det nödvändigt att jourformen inklusive den beredskap som den förutsätter anges exakt. Beroende på variationer i efterfrågan på service kan jourformen även ändras under läkares jourskift t.ex. så att läkaren beordras att ha arbetsplatsjour på kvällen och fri jour på natten.

4 Begränsning av läkarnas jourbundenhet

En läkare får inte utan sitt samtycke åläggas att ha jour mer än sex jourdygn i månaden, eller om juren enbart är aktiv jour, mera än fem jourdygn i månaden, om inte verksamheten nödvändigtvis förutsätter detta. Gränsen räknas så att de jourtimmar som under en kalendermånad planerats för läkaren/de jourtimmar som läkaren tjänstgjort under månaden adderas och resultatet divideras med 18 vid hälsocentraler och med 19 vid sjukhus (talen utgör jourdygnens kalkylerade genomsnittliga längd). Med den förtroendemans som företräder läkarna kan också lokalt avtalas att läkarnas jourbundenhet ska begränsas på något annat sätt. Om en läkare regelbundet åläggs jour oftare än vad som sägs ovan, ska förhandlingar föras med förtroendemannen om hur den oskäligen jourbelastningen ska kunna undvikas.

Om en gravid läkare så önskar, ska vid planeringen av jourskiftet under de tre sista graviditetsmånaderna vid behov beaktas att arbetet eventuellt blir svårare för henne till följd av graviditeten. Detta ska beaktas så att hon befrias från skyldighet att ha jour, om jourerna kan genomföras utan att de övriga läkarna åläggs jourtjänstgöring som överskrider ovan nämnda maximigränser.

5 Resekostnadsersättning till jourhavande läkare

Till en jourhavande läkare som har arbetsplatsjour betalas inte ersättning för resekostnader som föranleds av resor mellan jourplatsen och bostaden (gäller arbetsresa). Om en sådan arbetsresa är längre än läkarens normala arbetsresa till den plats där läkaren arbetar permanent, betalas ersättning för de extra kostnaderna (AKTA bilaga 16 § 2 mom. 2). Arbetsplatsjourhavarens hembesök och andra besök är tjänsteförättningsresor, som ersätts enligt bilaga 16 i AKTA.

Om en jourhavande läkare under fri jour blir tvungen att till följd av sina tjänsteuppgifter bege sig till hälsocentralen/sjukhuset, ersätts resekostnaderna i den mån de är rimliga (gäller vanligen egen bil eller eventuellt taxi). För resa under jour från en fritidsbostad till arbetsplatsen och tillbaka betalas ersättning högst som från den egentliga bostaden eller hemmet.

På basis av AKTA bilaga 16 § 6 mom. 2 betalas till jourhavande läkare vid en hälsocentraldagtraktamente för tjänsteförättningsresa i anslutning till jourtjänstgöring, om

- läkaren under ett jourskift som en myndighet beordrat måste övernatta någon annanstans än i sin bostad
- tjänsteförättningsresan sträcker sig längre än 15 km från läkarens bostad och tjänsteutövningsplats
- förutsättningarna för betalning av dagtraktamente uppfylls i övrigt.

Om jourplatsen samtidigt är den plats där en läkare vid en hälsocentral huvudsakligen utövar sin tjänst (tjänsteutövningsplats), betalas inget dagtraktamente. Som en här avsedd huvudsaklig tjänsteutövningsplats betraktas jourplatsen också när läkaren på denna jourplats i medeltal arbetar över 15 % (ca en arbetsdag) av sin ordinarie arbetstid.

- mom. 3 Aktiv jour
- 1 Med aktiv jour vid hälsocentral avses sådan dygnetruntjour (jour från kväll till morgon) eller deldygnsjour (jour från kväll till natt) som en läkare har beordrats utföra på arbetsplatsen och där i medeltal minst 60 % av jourtimmarna består av arbetad tid. Därtill förutsätts det att en deldygnsjour ska pågå åtminstone till kl. 22.00.
 - 2 Med aktiv jour vid sjukhus avses jour som en läkare har beordrats att utföra på arbetsplatsen och där i genomsnitt minst 60 % av jourtimmarna består av arbetad tid.

Tillämpningsanvisning

Befattningarna för aktiv jour bestäms årligen lokalt. Då aktivjourbefattningarna bestäms är det ändamålsenligt att räkna ut den genomsnittliga arbetade tiden under jour utgående från en så normal kalendermånad som möjligt, t.ex. november (omfattar inte söckenhelger, ledigheter m.m. i nämnvärd grad).

Jour kan omvandlas till aktiv jour och aktiv jour omvandlas till vanlig jour även mitt under ett kalenderår, om det sker väsentliga förändringar i verksamheten.

För tandläkare kan juren antingen vara hälsocentralsjour som beordrats av arbetsgivaren och som kan jämföras med aktiv jour (bland annat värk- och olycksfallsjour) eller också kan den vara fri jour, dvs. telefonjour. Juren kan fortsätta längre än vad som bestämts på förhand, om en del av patienterna annars skulle bli utan vård.

Angående ledig dag efter aktiv jour, se § 21.

mom. 4 Annan arbetsplatsjour (hälsocentraljour eller sjukhusjour)

Med annan arbetsplatsjour avses jour som en läkare har beordrats att utföra på arbetsplatsen (jourstället) och som inte är ovan i mom. 3 avsedd aktiv jour.

Tillämpningsanvisning

På sjukhus kommer annan arbetsplatsjour i fråga främst när fri jour utanför arbetsplatsen inte anses vara tillräcklig med tanke på patientsäkerheten.

På hälsocentraler kommer annan arbetsplatsjour, liksom även aktiv jour, i allmänhet i fråga endast vid stora och medelstora hälsocentraler eller vid samjour för flera hälsocentraler, där mängden arbetad tid under jour kräver sådan.

mom. 5 Fri jour (telefonjour)

Med fri jour avses jour som en läkare har beordrats att utföra någon annanstans än på arbetsplatsen (på jourstället).

Tillämpningsanvisning

En läkare som beordrats fri jour är skyldig att vara anträffbar per telefon, alarmanordning e.d., och ska omedelbart efter kallelse vid behov bege sig till jourplatsen (arbetsplatsen).

Arbetsgivaren bestämmer närmare beredskapsgraden vid fri jour, bl.a. vilken bundenhet juren förutsätter, sättet att komma i kontakt med läkaren och inom vilken tid läkaren ska infinna sig på arbetsplatsen. När den bundenhet som fri jour förutsätter årligen bestäms lokalt, lönar det sig att följa utvecklingen inom teknologi och telekommunikation.

mom. 6 Grundersättning för fri jour och annan arbetsplatsjour

1 För varje timme fri jour och annan arbetsplatsjour betalas minst en penningersättning enligt tabellen nedan som beräknas på läkarens/tandläkarens oförhöjda timlön eller också ges motsvarande ledighet.

Veckoslutsersättning betalas för tiden från fredag eller från vardag före söckenhelg/julafton/midsommarafton kl. 18.00 till måndag/nästa vardag kl. 8.00.

Tidpunkt	Beredskapstid som fastställts för tjänsteinnehavaren	
	Högst 30 minuter	Över 30 minuter
Vardag	25 %	19 %
Veckoslut	36 %	26 %

Tillämpningsanvisning

Med beredskapstid avses den tid som får förflyta från det att den jourhavande inkallats till arbete tills han eller hon ska infinna sig på arbetsplatsen klar att börja arbeta.

När procenten för grundersättningen för fri jour och annan arbetsplatsjour bestäms lokalt, höjs procentalen i tabellen ovan beroende på bland annat

- hur bindande juren är (den beredskapstid som fastställts för läkaren),

- jourens belastning (andelen arbetad tid och uppreningen av perioder med arbetad tid och vilotidens längd mellan perioderna) och
- hur ofta läkaren har jour (bestäms av antalet läkare som har del i en jourbefattning, och hur många jourer det därigenom i medeltal blir fråga om per månad).

Beredskapstiden som fastställts för en läkare i annan arbetsplatsjour är alltid klart kortare än 30 minuter, vilket beaktas vid bestämningen av grundersättningsprocenten.

Protokollsanteckning

Om den grundersättning som betalas till tjänsteinnehavaren enligt det kommunala tjänstekollektivavtalet för läkare 2007–2009 har varit större än den grundersättning för jour som anges i mom. 6, ska till tjänsteinnehavaren betalas minst en grundersättning enligt ovan nämnda avtal så länge som tjänsteinnehavarens anställning fortsätter utan avbrott i samma eller motsvarande tjänst och tjänsteinnehavaren har jour i samma eller motsvarande jourbefattning.

Betalning av grundersättning

Grundersättning betalas för varje timme som läkaren eller tandläkaren har haft jour enligt den fastställda jourplanen.

Med beaktande av läkarnas och tandläkarnas bundenhet under jour är det motiverat att åtminstone en del av jourersättningen ges i form av ledighet, varvid den belastning som juren medför och bundenheten till arbetet utjämnas.

Ovan nämnda grundersättningar betalas också till deltidsanställda läkare, till legitimerade läkare som saknar allmänläkar rättigheter, till tandläkare med begränsad legitimation och till medicine och odontologie studerande.

För husläkare, vilkas ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet, betalas ersättningar för jour som beordrats utöver den normala dagtidsverksamheten, dvs. i allmänhet tidigast från kl. 16.00 framåt till följande morgon senast kl. 8.00 eller under veckoslut.

Om en läkare eller tandläkare enligt eget val, av någon orsak som beror på läkaren eller tandläkaren själv, får utföra juren antingen som arbetsplatsjour eller fri jour, betalas jourersättningarna enligt bestämmelserna om fri jour. En sådan situation kan uppkomma t.ex. då juren har beordrats som fri jour,

men läkaren eller tandläkaren bor så långt borta från jourplatsen att fri jour i praktiken är en omöjlighet.

mom. 7 Jour som det finns särskilda bestämmelser om i veterinärbilagan

Till en veterinär som beordrats jour betalas för juren de ersättningar som bestäms i bilagan, men inga andra arbetstidsersättningar.

§ 16 Mertids- och övertidsarbete

mom. 1 Definition av och ersättning för kliniskt mertidsarbete

Med kliniskt mertidsarbete avses sådant kliniskt mottagningsarbete av en läkare eller tandläkare vid en hälsocentral och sådant kliniskt arbete av en heltidsarbetande sjukhustandläkare i huvudtjänst med specialtandläkarkompetens som utförs på arbetsgivarens initiativ utöver den ordinarie arbetstiden och som inte utförs under den ordinarie arbetstid som antecknats i läkarens/tandläkarens arbetsskiftsförteckning eller under jourtid. Till läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhustandläkare betalas ersättning för kliniskt mertidsarbete enligt respektive bilaga. För ovan avsett mertidsarbete betalas inga andra arbetstidsersättningar.

mom. 2 Definition av och ersättning för annat mertidsarbete

Annat mertidsarbete som ska ersättas är sådant arbete som på arbetsgivarens initiativ utförs utöver tjänsteinnehavarens ordinarie arbetstid och som inte är övertidsarbete eller sådant kliniskt mertidsarbete som avses ovan i mom. 1 eller sådan jour som avses i § 15. I mertidsersättning betalas för varje timme av mertidsarbete en oförhöjd timlön eller ges motsvarande ledighet.

mom. 3 Definition av och ersättning för annat övertidsarbete

Annat övertidsarbete som ska ersättas är sådant arbete som utförs på arbetsgivarens initiativ och som överskrider följande antal timmar och som inte är sådant kliniskt mertidsarbete som avses i mom. 1 ovan eller sådan jour som avses i § 15: 38 timmar 15 minuter x antalet veckor i den arbetsperiod som tillämpas på tjänsteinnehavaren. Som övertidsersättning betalas per övertidstimme en med 50 % förhöjd timlön eller ges ledighet med motsvarande förhöjning.

Tillämpningsanvisning

När det gäller sådant kliniskt mertidsarbete som det finns särskilda bestämmelser om i bilagorna, bestäms ersättningarna för mertidsarbete och övertidsarbete uteslutande utgående

från de särskilda bestämmelserna i bilagorna. Det har ingen betydelse att arbetstiden då eventuellt överskrider den i mom. 3 angivna övertidströskeln. På motsvarande sätt betalas till den som beordrats jour enbart de jourersättningar som anges i den allmänna delen och bilagorna, även om den arbetade tiden under juren blir sådant mertids- eller övertidsarbete som avses i denna paragraf. Vid betalning av arbetstidsersättningar tillämpas alltså separat behandling av mertidsarbete och jour som avses i bilagorna och sådant s.k. annat mertids- och övertidsarbete som avses i denna paragraf.

I läkaravtalet finns inga bestämmelser om sjukhusläkarnas s.k. kliniska mertidsarbete. Också för sjukhusläkare med full arbetstid kan arbetstidsersättningar för s.k. kliniskt mertidsarbete avtalas lokalt i avvikelse från arbetstidsbestämmelserna i läkaravtalet, t.ex. när en läkare utöver sin ordinarie arbetstid utför sådant patientarbete vid sjukhus eller på någon annan plats som arbetsgivaren bestämt (t.ex. vid en hälsocentral) och på förhand har planerats i den arbetsskiftsförteckning som arbetsgivaren godkänt. Den lokala arbetsgivaren beslutar om behovet och ordnandet av kliniskt mertidsarbete och för det kliniska arbetet utarbetas en plan, av vilken bl.a. framgår vilka undersökningar och behandlingar som ska utföras som kliniskt arbete, mängden åtgärder och en kostnadsberäkning, och respektive läkare som deltar i detta arbete godkänner planen och förbinder sig att genomföra den. Ersättningarna bestäms efter lokala förhållanden och vid behov för enskilda läkare, t.ex. som åtgärdsarvoden eller som totalarvoden för ett visst antal åtgärder. Som hjälp kan användas t.ex. den separata åtgärdsklassificeringen för kliniskt mertidsarbete i LÅKTA 2003–2004. I lokalt avtalade ersättningar ingår alla arbetstidsersättningar som betalas till läkare för arbetet och utöver detta betalas inte sådana arbetstidsersättningar som bestämts i läkaravtalet.

§ 17 Ersättning till läkare som inkallas till arbete under sin lediga tid

Till läkare och tandläkare som inkallas till arbete under sin lediga tid kan ersättning för arbetet betalas med iakttagande av § 12 och § 16 mom. 2 och 3 i den allmänna delen i detta avtal eller i tillämpliga delar bestämmelserna i respektive bilaga, så som närmare bestäms lokalt.

§ 18 Perioden för maximiantalet övertidstimmar

Kalenderåret används som en sådan period för maximiantalet övertidstimmar som avses i 19 § 1 mom. i arbetstidslagen. Till övriga delar tillämpas bestämmelsen i 19 § i arbetstidslagen.

Tillämpningsanvisning

Till maximiantalet övertidstimmar enligt 19 § i arbetstidslagen räknas arbete som utförts på arbetsgivarens initiativ och som överskrider följande antal timmar:

40 timmar x antalet veckor i den arbetsperiod som tillämpas på tjänsteinnehavaren. När man räknar ut den tid som ska hänföras till maximiantalet övertidstimmar beaktas den tid som uttryckligen använts för arbete. Exempelvis vilotider eller arbetstidsersättningar i ledig tid (t.ex. jourledighet) räknas inte här som sådan arbetstid, inte heller t.ex. tid som åtgått till utbildning eller förtroendemannauppdrag, inte ens om de sköts under ordinarie arbetstid. Av jourtid beaktas som här avsedd arbetstid den arbetade tiden.

§ 19 Arbetstidshandlingar

Arbetsgivaren är skyldig att på förhand göra upp en arbetsskiftsförteckning av vilken framgår hur arbetstiden ska användas under arbetsperioden. Arbetsskiftsförteckningen ska skriftligt delges tjänsteinnehavaren i god tid och senast en vecka innan arbetsperioden börjar. Därefter får arbetsskiftsförteckningen ändras endast med tjänsteinnehavarens samtycke eller av grundad anledning.

Beträffande utjämnings-schemat för arbetstiden iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i § 29 i arbetstidskapitlet i AKTA.

Tillämpningsanvisning

Se tillämpningsbilaga1 till den allmänna delen om hur arbetsskiftsförteckningen görs upp och ändras m.m.

IV VILOTIDER

§ 20 Ledighet per vecka

Bestämmelserna i § 26 mom. 1 och 5 i arbetstidskapitlet i AKTA iakttas, om det är möjligt med hänsyn till att verksamheten inom primärvården eller den specialiserade sjukvården ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Utöver vad som bestäms i § 26 mom. 3 i arbetstidskapitlet i AKTA kan de som omfattas av avtalet beordras jour eller kallas till arbete under sin veckoledighet eller under någon annan ledig dag, om detta är motiverat med tanke på effektiviteten i verksamheten och patientsäkerheten. Till den del ledigheten per vecka inte uppfylls har läkarna och tandläkarna dock rätt till ersättning enligt § 26 mom. 4 i arbetstidskapitlet i AKTA. Om det finns en verksamhetsbetingad anledning som gör det nödvändigt att betala ersättningen i pengar, är detta möjligt också utan läkarens/tandläkarens samtycke.

Denna bestämmelse tillämpas i tillämpliga delar också på husläkare vid hälsocentraler, även om deras ordinarie arbetstid inte fastställts i avtalet.

Tillämpningsanvisning

1 Planering av ledighet per vecka

Avtalsbestämmelserna utgår från principen om femdagars arbetsvecka. För att de lediga dagarna ska ges på ett ändamålsenligt sätt ska arrangemangen med lediga dagar beaktas redan när arbetsskiftsförteckningen görs upp. Lediga dagar är också t.ex. söckenhelger och de ledigheter som beviljats som jourersättning. Man ska t.ex. försöka garantera ledigheten per vecka på ett sådant sätt att inte samma läkare åläggs jour under ett helt veckoslut. När arbetsperiodens arbets- och jourarrangemang planeras bör man också i övrigt se till att det i perioden ingår sådana lediga dagar under vilka tjänsteinnehavaren är fri från sina tjänsteåligganden och sin jourskyldighet.

Med ledighet per vecka avses att tjänsteinnehavaren under en kalendervecka ska få en sammanhängande ledighet på 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar, under vilken tjänsteinnehavaren inte utför arbete (t.ex. ordinarie arbetstid, arbetad tid under fri jour eller telefonkonsultation). Ledigheten per vecka kan alltså ordnas antingen så att det i varje kalendervecka ingår en oavbruten ledighet på minst 35 timmar eller så att le-

digheten är i genomsnitt 35 timmar under en tvåveckorsperiod, varvid ledigheten ska vara minst 24 timmar i en följd under vardera veckan. I så fall är ledigheten under den andra veckan skillnaden mellan antalet lediga timmar den första veckan och de totalt 70 timmar som krävs, t.ex. 24 timmar vecka 1 och 46 timmar vecka 2 eller 30 timmar vecka 1 och 40 timmar vecka 2 (totalt alltså 70 timmar ledighet).

I arbetsgivarens rätt att leda och övervaka arbetet ingår att bestämma vilketdera veckoledighetssystem som iakttas. Genomsnittlig veckoledighet behöver inte vara regel eller fortlöpande praxis, utan veckoledigheten kan också tillfälligt ges som genomsnittlig. För klarhetens skull rekommenderas ändå att de allmänna principerna för ledigheten, bland annat vilket system som i regel tillämpas, skrivs in i de allmänna anvisningarna om uppgörande av arbetsskiftförteckningarna.

Tjänsteinnehavaren ska på förhand få veta när veckoledigheten infaller, men den behöver inte märkas ut i arbetsskiftförteckningen, eftersom den indirekt framgår av tiderna för när arbetsskiftet börjar och slutar. Ledigheten per vecka kan infalla delvis under föregående och delvis under följande kalendervecka, och den räknas då som ledighet under den vecka då största delen av ledigheten infaller.

Arbetsgivaren har rätt att vid behov ensidigt ändra tidpunkten för en planerad ledighet per vecka. Detta kan komma i fråga till exempel då en tjänsteinnehavare måste inkallas till arbete under en planerad ledighet eller jour. Då räknas den längsta sammanhängande erhållna ledigheten som ledighet per vecka eller som en del av ledigheten per vecka.

Om en tjänsteinnehavare inte har arbetat hela veckan till exempel på grund av semester, sjukledighet, någon annan tjänstledighet eller arbetstidsersättning i form av ledig tid, och frånvaron har varat minst 35 timmar eller i genomsnitt 35 timmar i en följd, anses ledigheten per vecka ha uppfyllts.

2 Ersättning när ledigheten per vecka inte uppfylls

Om en tjänsteinnehavare (som omfattas av arbetstidslagen) blir tvungen att arbeta under sin ledighet per vecka betraktas den längsta sammanhängande ledighet som tjänsteinnehavaren fått som ledighet per vecka eller som en del av ledigheten per vecka, och för den del av veckoledigheten som inte uppfyllts, dvs. den arbetade tiden under ledigheten, betalas en ersättning enligt AKTA § 26 mom. 4. Om till exempel en ledighet på 24 timmar har planerats och tjänsteinnehavaren under

denna ledighet har arbetat först 2 timmar och sedan 1 timme, dvs. sammanlagt 3 timmar, betalas en ersättning för 3 timmar (den tid som använts för arbetet avrundas varken uppåt eller neråt när ersättning betalas). Om en del av den planerade ledigheten återstår efter avbrottet, dvs. efter att arbetet upphört, fortsätter ledigheten per vecka (ett avbrott i ledigheten innebär inte att ersättning ska betalas också för den tid som följer efter avbrottet).

Om arbetsgivaren har möjlighet att ordna ledigheten per vecka, men tjänsteinnehavaren uttryckligen ber om arbetsarrangemang som innebär att ledigheten inte uppfylls, har tjänsteinnehavaren inte rätt till ersättning (vid behov kan man upprätta ett protokoll enligt § 3 i arbetstidskapitlet i AKTA).

§ 21 Ledig dag efter aktiv jour

Arbetsdagen efter aktiv jour (jour från kvällen till morgonen) ska helt eller delvis planeras som ledig t.ex. genom jourersättning i ledig tid så att den ordinarie arbetstiden under arbetsdagen i fråga är högst den tid som eventuellt behövs för byte av arbetsuppgifter (0,5–2 timmar), om inte verksamheten inom primärvården/den specialiserade sjukvården absolut förutsätter något annat.

På motsvarande sätt kan arbetstiden för arbetsdagen efter en aktiv deldygnsjour vid en hälsocentral vid behov planeras att vara kortare än normalt (t.ex. 4 timmar), så att läkaren får en tillräcklig vilotid mellan det att jourskiftet upphör och följande dags arbetstid börjar.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelserna ovan har tagits med i avtalet av arbetarskydds- och patientsäkerhetsskäl. Avsikten med bestämmelsen har varit att förkorta sammanhängande arbetspass. Vid planering och genomförande av arbets- och joursystemen bör man även i övrigt undvika att sammanhängande arbetspass blir oskäligt långa och medför oskälig bundenhet till arbetet med beaktande av den belastning som arbetsdagen och jourtiden medför. Den belastning som på varandra följande arbets- och jourskift orsakar kan minskas genom att man fördelar arbetspass, ledig tid och olika former av jour enligt en rytm som lokalt anses ändamålsenlig, varvid man kan använda jourersättning i form av ledighet, andra intjänade ledigheter och olika slags arbetsarrangemang som t.ex. arbets- och jourskift av olika längd, spridda arbetstider och kombinationer av alla dessa faktorer (se även tillämpningsanvisningarna för § 15, 20 och 22 i den allmänna delen och tillämpningsbilaga 1 till den allmänna delen).

§ 22 Ersättning i form av ledighet

- mom. 1 Arbetstidsersättning i form av ledighet som avses i detta avtal ges senast under de tre månader som följer på utgången av den arbetsvecka eller den arbetsperiod som berättigar till ersättning, om inget annat avtalas med tjänsteinnehavaren eller lokalt.
- mom. 2 Om den planerade ersättningen i ledig tid inte har kunnat ges inom denna tid, betalas en penningersättning senast under den kalendermånad som följer efter att tiden för givande av ersättning i ledig tid gick ut.

Tillämpningsanvisning

Ersättning för aktiv jour bör dock i mån av möjlighet ges i form av ledighet på läkarens första arbetsdag omedelbart efter respektive jour (se bestämmelsen i § 21 ovan).

Jourersättning i form av ledighet (jourledighet) bör i allmänhet ges som hela arbetsveckor. Då motsvarar 37 timmar jourledighet för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och 38 timmar 15 minuter jourledighet för sjukhusläkare och sjukhus-tandläkare en veckas ledighet i ordinarie arbetstid. Under en söckenhelgsvecka är jourledigheten mindre i motsvarande grad som den ordinarie arbetstiden är kortare.

Om jourledighet ges för en kortare period än en kalendervecka, iakttas som riktgivande i tillämpliga delar bestämmelserna om en avbruten arbetsvecka i § 13 mom. 4 i den allmänna delen. Under en sådan vecka är den ordinarie arbetstiden en veckas ordinarie arbetstid (37 timmar eller 38 timmar 15 minuter), under en söckenhelgsvecka kortare enligt söckenhelgsförkortningen, minskad med mängden jourledighet, oberoende av på vilket sätt arbetstiden i respektive vecka har fördelats på de olika arbetsdagarna. Motsvarande förfarande iakttas under en arbetsperiod.

Exempel

Arbetsskiftsförteckningen för en hälsocentralläkare görs upp för en treveckorsperiod, och under den första veckan infaller långfredagen. Läkaren har jourledigt hela den vecka då långfredagen infaller och semester under tisdag och onsdag den vecka då annandag påsk infaller. Ordinarie arbetstid under treveckorsperioden är 111 timmar - 37 timmar (beviljad jourledighet 29 timmar 36

minuter, förkortningen p.g.a. långfredagen är 7 timmar 24 minuter) - 7 timmar 24 minuter (annandag påsk) - 14 timmar 30 minuter (7 timmar + 7 timmar 30 minuter, semesterdagar som annars hade varit arbetsdagar) = 52 timmar 6 minuter.

Husläkare intjänar och får jourledigt på samma sätt som andra läkare. Sålunda motsvarar t.ex. en hel veckas jourledighet 37 timmar jourledigt. För jourledighet betalas lön på samma sätt som annars för tjänsteutövningstid, dvs. ordinarie lön enligt § 7 mom. 1 i den allmänna delen.

Ersättning i ledig tid ges i den tjänst där ledigheten har intjänats eller i en annan tjänst med samma lönenivå vid sjukhuset/hälsocentralen. Om ersättning i ledig tid inte har kunnat ges inom utsatt tid, betalas penningersättning enligt det tjänstekollektivavtal som gäller vid betalningstidpunkten. Penningersättningen betalas utgående från lönen vid betalningstidpunkten.

Under den vecka eller de dagar som ges som jourledighet kan läkaren inte utföra mertidsarbete.

Läkare som har jourledigt beordras i allmänhet inte jour under jourledigheten, även om jourledighet inte utgör något hinder för att utföra jour under den vecka eller dag som getts som jourledighet.

Protokollsanteckning

Om ersättningar i ledig tid för fri jour eller annan arbetsplatsjour som uppstått med stöd av läkaravtalet 2007–2009 inte har getts före 1.2.2010, betalas penningersättning och ges ersättning i ledig tid i enlighet med läkaravtalet 2007–2009.

mom. 3 Flyttning av ledighet när tjänsteinnehavaren insjuknar

Om tjänsteinnehavaren insjuknar innan en ledighet som utgör arbetstidsersättning börjar eller under en sådan ledighet, tillämpas samma förfarande som vid flyttning av semester i motsvarande situationer (§ 11 i semesterkapitlet i AKTA), och arbetsgivaren har då rätt till den del av sjukdagpenningen som motsvarar den lön som betalats för sjukdomstiden. Om efteråt konstateras att sjukdagpenning inte betalas till arbetsgivaren, anses ledigheten som utgör arbetstidsersättning uttagen och förbrukad enligt den ursprungliga bekräftelsen.

§ 23 Daglig vilotid (måltidsrast)

mom. 1 Läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus

Läkare och tandläkare ska ges en måltidsrast på minst en halv timme som inte räknas in i arbetstiden eller, om de så önskar, möjlighet att inta en måltid under arbetstid på arbetsplatsen eller i en av arbetsgivaren anvisad matsal eller motsvarande vid inrättningen, förutsatt att arrangemanget inte stör arbetets gång eller de tjänster som ska utföras och att måltiden inte medför mer än högst 15–20 minuters frånvaro från arbetet.

Tillämpningsanvisning

Under en måltidsrast som inte räknas in i arbetstiden får en tjänsteinnehavare fritt avlägsna sig från arbetsplatsen, t.ex. från hälsocentralen eller sjukhuset. Tjänsteinnehavaren får däremot inte avlägsna sig från hälsocentralen eller sjukhuset under arbetstid – således inte heller under en måltidsrast som ingår i arbetstiden – utom i ärenden som hör till tjänsteutövningen eller undantagsvis med sin överordnades tillstånd.

mom. 2 Andra som omfattas av avtalet

Den dagliga vilotiden för andra än de tjänsteinnehavare som nämns i mom. 1 ovan och vilkas ordinarie arbetstid anges i avtalet, bestäms enligt § 27 mom. 1 i arbetstidskapitlet i AKTA.

V ÖVRIGA BESTÄMMELSER

§ 24 Övriga tillämpliga bestämmelser i AKTA

Dessutom tillämpas följande kapitel och bilagor i AKTA:

- Kap. I Allmänna delen, § 2 mom. 1 (avtalets förhållande till tidigare anställningsvillkor), § 7 och 8.
- Kap. IV Semester
- I fråga om semesterlön, semesterersättning och grunden för beräkning av semesterpenningen för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus, se § 10 i den allmänna delen, och i fråga om grunden för beräkning av semesterpenningen för veterinärer, se § 9 mom. 2 i den allmänna delen. Angående utbytesledighet, se § 25 nedan.
- Kap. V Tjänstledighet
- Kap. VI Ersättningar för kostnader och naturaprestationer
- Kap. VII Förtroendemän
- Kap. VIII Permittering, ombildning till deltidсанställning och anställningens upphörande
- Bilaga 16 Ersättningar för resekostnader.

§ 25 Utbytesledighet

Den semesterpenning som avses i § 18 i semesterkapitlet i AKTA eller en del av semesterpenningen kan med tjänsteinnehavarens samtycke ges i form av motsvarande ledighet.

Tillämpningsanvisning

Antalet utbytesledighetsdagar utgör 50 % av antalet intjänade semesterdagar enligt tabell B i § 5 mom. 3 i semesterkapitlet i AKTA. När utbytesledighet beviljas antecknas som utbytesledighet motsvarande antal dagar som för semester, dvs. arbetsdagar (mån–fre förutom söckenhelg). Utbytesledighet som beviljas som en full vecka fastställs från måndag till söndag (5 dagar utbytesledighet). Ordinarie lön betalas för hela utbytesledighetstiden (inte enbart för utbytesledighetsdagarna).

Om hela semesterpenningen tas ut i form av ledighet, betalas ingen semesterpenning. Om bara en del av semesterpenningen tas ut i form av ledighet, avdras från den semesterpenning (euro) som räknats ut enligt § 18 i lönekapitlet i AKTA lönen (semesterpenningen: antalet utbytesledighetsdagar) för så många dagar som tjänsteinnehavaren har utbytesledighet.

Om tjänsteinnehavaren insjuknar innan utbytesledigheten börjar eller under ledigheten, tillämpas samma förfarande som vid flyttning av semester i motsvarande situationer, och arbetsgivaren har då rätt till den del av sjukdagpenningen som motsvarar den lön som betalats för sjukdomstiden.

Exempel

En tjänsteinnehavares ordinarie månadslön är 4 000 euro. Tjänsteinnehavaren har rätt till semester för 8 månader enligt tabellen i § 5 mom. 3 punkt 1 i semesterkapitlet i AKTA, dvs. på basis av tabell B rätt till 10 dagar utbytesledighet (20 dagar : 2). Semesterpenningen är 1 920 euro (8 mån. x 6 % x 4 000 euro), varav beloppet per utbytesledighetsdag är 192 euro (1 920 euro : 10 dagar utbytesledighet). För tjänsteinnehavaren fastställs 7 dagar utbytesledighet (måndag till följande veckas tisdag) och för den tiden betalas ordinarie lön och den resterande delen av semesterpenningen (en del som motsvarar 3 dagar utbytesledighet) betalas i pengar. I pengar betalas 576 euro (semesterpenningen 1 920 euro - 7 dagar utbytesledighet x 192 euro).

§ 26 Lokala avtal

- mom. 1 Detta avtal tillämpas inte till de delar som man har avvikit från dess bestämmelser genom ett lokalt avtal som avses i § 13 i det kommunala huvudavtalet.
- mom. 2 Genom lokala avtal får man dock inte avtala om en lägre grundlön än den som minst ska betalas enligt detta avtal eller avvika från avtalets bestämmelser om den ordinarie arbetstidens genomsnittliga längd, semesterns längd eller sjuk- eller moderskapsledighetsförmåner. Om en inrättning eller verksamhetsenhet, vars huvudman är en kommun eller samkommun, staten eller en privat sammanlutning, överförs på en annan huvudman som är en kommun eller samkommun, kan semesterns längd för den överförda personalen avtalas på ett sätt som avviker från semesterbestämmelserna i AKTA.
- mom. 3 Lokala avtal som ingåtts med stöd av § 25 mom. 3 i den allmänna delen i läkaravtalet 2007–2009 gäller i enlighet med deras egna bestämmelser om giltighet.

Tillämpningsanvisning

Tillämpningsanvisningen för § 4 mom. 1 i den allmänna delen i AKTA iakttas i tillämpliga delar.

§ 27 Avtalets giltighetstid

Detta avtal är i kraft under den tid som anges i underteckningsprotokollet.

Efter det datum som anges i underteckningsprotokollet fortsätter avtalet att gälla ett år i sänder om det inte skriftligt sägs upp minst sex veckor innan avtalsperioden löper ut.

Avtalet kan sägas upp skriftligt senast 31.1.2011 så att det upphör 28.2.2011.

Även om avtalet sägs upp är dess bestämmelser i kraft tills parterna gemensamt konstaterar att förhandlingarna om ett nytt avtal har slutförts eller tills någondera avtalsparten skriftligt uppger sig anse att förhandlingarna är slutförda.

§ 28 Arbetsfred

mom. 1 Medan detta avtal är i kraft får den som är bunden av avtalet inte vidta stridsåtgärder för att få en tvist avgjord som gäller avtalets giltighet, giltighetstid eller rätta innehåll eller ett yrkande som baserar sig på avtalet eller för att ändra ett gällande avtal eller för att få till stånd ett nytt avtal.

mom. 2 En förening som är bunden av avtalet är dessutom skyldig att se till att underlydande föreningar och tjänsteinnehavare som avtalet gäller inte bryter mot den i mom. 1 avsedda fredsplikten eller mot bestämmelserna i avtalet. Denna skyldighet inbegriper också att föreningen inte får ge stöd eller bistå vid en förbjuden stridsåtgärd eller på något annat sätt bidra till sådana åtgärder, utan är skyldig att försöka få slut på dem.

TILLÄMPNINGSBILAGA 1 TILL DEN ALLMÄNNA DELEN

TILLÄMPNINGSANVISNING OM ARBETSSKIFTSFÖRTECKNINGAR

1 Hur en arbetsskiftsförteckning görs upp

Till arbetsgivarens skyldigheter hör att på behörigt sätt göra upp en arbetsskiftsförteckning för tjänsteinnehavarna. Arbetsgivaren (styrelsen e.d och/eller chefsläkaren/chefstandläkaren) bör också ge allmänna anvisningar om de viktigaste principerna för hur arbetsskiftsförteckningen görs upp och hur den godkänns och ändras. Vid behov ges närmare anvisningar för enskilda enheter e.d. De ledande tjänsteinnehavarna (t.ex. chefsläkaren/chefstandläkaren) och de närmaste cheferna (t.ex. överläkarna) är primärt ansvariga för de underställda tjänsteinnehavarnas arbetsskiftsförteckningar och övriga arbetstidsarrangemang samt tillsynen över dessa. Arbetsgivaren kan inte ersätta arbetsskiftsförteckningen med något annat dokument.

Enhetens chef gör upp en arbetsskiftsförteckning för de enskilda tjänsteinnehavarna enligt anvisningarna. När arbetsskiftsförteckningen görs upp ska tjänsteinnehavarna själva eller den förtroendemans som representerar dem ges tillfälle att framföra sin åsikt, om tjänsteinnehavaren eller förtroendemannen begär det.

Av arbetsskiftsförteckningen ska framgå när den dagliga arbetstiden börjar och slutar samt tillräckligt specificerat hur arbetstiden ska användas för de uppgifter som ålagts tjänsteinnehavaren. Arbetsskiftsförteckningen fungerar alltså samtidigt som tjänsteinnehavarens arbetsplan för arbetsveckan och arbetsperioden. Den dagliga ordinarie arbetstiden har inte fastställts i avtalet. Längden på läkarnas arbetsdagar och de tidpunkter då arbetet utförs kan variera beroende på verksamhetens karaktär i de enskilda enheterna (bl.a. patienternas antal och kategori samt vårdsynpunkter). Den ordinarie arbetstiden bör i allmänhet fördelas så jämnt som möjligt på arbetsveckans och arbetsperiodens samtliga arbetsdagar.

I arbetsskiftsförteckningen antecknas, utöver den ordinarie arbetstiden, även jour som beordrats tjänsteinnehavaren (när juren börjar och slutar och vilket slags jour det är fråga om) och kliniskt mertidsarbete, för att man ska kunna följa bl.a. totalarbetstiden (gränsen för övertid) och bundenheten till arbetet (bl.a. belastningsfaktorer, rättvis och ändamålsenlig fördelning av arbetsbördan), samt hur lediga dagar förlagts och tagits ut. Vid behov kan olika läkare utföra ordinarie arbetstid, mertidsarbete och jour samtidigt i slutet av dagen. En tjänsteinnehavares arbetsskift och jurer bör planeras så att arbetspassen inte blir alltför långa och ansträngande.

Den verksamhet som antecknats i arbetsskiftsförteckningen ska ske vid hälsocentralen, sjukhuset eller respektive verksamhetsenhet (t.ex. rådgivningsbyrå, skola, poliklinik), om inte chefen av särskilda skäl ger tillstånd till att en bestämd uppgift utförs någon annanstans, eller det är frågan om hembesök eller någon annan tjänsteuppgift. Detta gäller även administrativa byråuppgifter. Arbete som utförts hemma godkänns inte som arbetstid annat än i undantagsfall.

2 Utjämningschema

Om den arbetsperiod som iakttas är så lång att det är svårt att på förhand göra upp en arbetsskiftsförteckning för hela perioden, kan man göra upp ett utjämningschema för arbetstiden enligt § 29 i arbetstidskapitlet i AKTA och fastställa en separat arbetsskiftsförteckning för varje kortare period. Innan arbetsgivaren ändrar längden på arbetsperioden ska arbetsgivaren höra den förtroendeman som företräder tjänsteinnehavarna eller tjänsteinnehavarna själva.

3 Ändringar i arbetsskiftsförteckningen

Huvudregeln är att en arbetsskiftsförteckning som fastställts och lagts fram ska följas. Om avvikelser från arbetsskiftsförteckningen måste göras, antecknas de eventuella ändringarna i arbetsskiftsförteckningen (det är också möjligt att ange dem separat).

Huruvida det föreligger grundad anledning att ändra arbetsskiftsförteckningen prövas från fall till fall. Sådana anledningar är bland annat verksamhetsbetingade skäl, t.ex. patienternas antal, kategori och vårdbehov eller oförutsedd frånvaro bland personalen. En grundad anledning föreligger också när en tjänsteinnehavare till exempel på grund av sjukdom inte utför ett arbetsskift eller en jour som tjänsteinnehavaren enligt arbetsskiftsförteckningen skulle få ersättning för i ledig tid, eller om arbetsskiftsförteckningen har uppgjorts på ett felaktigt sätt. En grundad anledning, och ett förfarande som rekommenderas, är att man om det någon dag blir nödvändigt att utföra mera arbete än planerat i stället kortar av arbetstiden för de övriga arbetsdagarna under arbetstidsperioden i motsvarande mån om det är möjligt med tanke på verksamheten, så att den ordinarie arbetstiden i genomsnitt förblir den som anges i § 13 mom. 2 ovan, dvs. 37 timmar eller 38 timmar 15 minuter per vecka.

Ändringar ska godkännas av den som fastställt arbetsskiftsförteckningen, i brådskande fall i efterskott. Om arbetsskiftsförteckningen nödvändigtvis måste ändras så att den ordinarie arbetstiden ändras till kliniskt mertidsarbete eller annat mertids-/övertidsarbete, ska tillstånd på förhand inhämtas hos den som fastställt arbetsskiftsförteckningen.

4 Planering av arbetsskiftsförteckningen och arbetsperiodens längd för en deltidanställd läkare eller tandläkare

När arbetsskiftsförteckningen görs upp gäller samma skyldigheter och principer för deltidanställda som för heltidanställda. Också för en deltidanställd läkare ska arbetsskiftsförteckningen utvisa när den dagliga arbetstiden de facto börjar och slutar samt tillräckligt specificerat hur arbetstiden ska användas för de uppgifter som ålagts tjänsteinnehavaren.

För deltidanställda kan arbetsgivaren ha godkänt en speciell indelning i arbetsperioder och lediga perioder. I så fall ska arbetsperioden vara tillräckligt lång för en utjämning till genomsnittlig arbetstid. För deltidanställda läkare och tandläkare används och upprätthålls en arbetsskiftsförteckning av annan längd än för heltidanställda. Om det till exempel är fråga om en läkare eller tandläkare som arbetar varannan vecka, ska en arbetsperiod som är delbar med två tillämpas på honom eller henne, till exempel en arbetsperiod på sex veckor.

5 Hörande och förhandlingar vid ändringar i arbetstidsarrangemangen

Om verksamheten kräver att väsentliga och permanenta ändringar genomförs i de arbetstidsarrangemang som enligt arbetsskiftsförteckningarna vanligtvis har iakttagits, ska förhandlingar om ändringarna föras med respektive tjänsteinnehavare, eller, om de nya arrangemangen gäller minst fem tjänsteinnehavare, med den förtroendemannen som representerar tjänsteinnehavarna. Vid förhandlingarna bör samförstånd eftersträvas.

6 Tider som bör reserveras i arbetsskiftsförteckningen för läkarnas och tandläkarnas olika uppgifter

6.1 Läkare vid hälsocentraler

6.1.1 Mottagningsarbete

För mottagningsarbete ska i arbetsskiftsförteckningen upptas så många timmar i veckan som man antar behövs för mottagningsverksamheten, enligt vad som är möjligt med hänsyn till läkarens övriga uppgifter. Mottagningsarbetet är hälsocentralens viktigaste uppgift.

6.1.2 Arbetsuppgifter vid rådgivningsbyråer m.m.

Förutom för mottagningsarbetet ska i arbetsskiftsförteckningen reserveras tillräckligt med tid för läkarens övriga uppgifter (skolor, rådgivningsbyråer, vårdavdelning, vårdinrättningar o.s.v.). I den tid

som reserveras för hälsorådgivning och skolhälsovård m.m. ska också ingå den tid som behövs för resor från en arbetsplats till en annan.

6.1.3 Intyg och utlåtanden

I arbetsskiftsförteckningen reserveras inte separat tid för utskrivning av intyg under patientbesök. Vid behov kan i arbetsskiftsförteckningen reserveras 1–3 timmar per vecka för omfattande och tidskrävande utlåtanden och intyg (gäller också intyg och utlåtanden om patienter som undersökts på annan tid än under ordinarie arbetstid).

6.1.4 Överläggningar, sammanträden m.m.

Arbetsplatsutbildning och överläggningar antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

Sammanträden eller överläggningar som bestämts av en myndighet och som äger rum före kl. 16 räknas till den ordinarie arbetstiden, däremot inte sammanträden som äger rum efter kl. 16, eftersom tjänsteinnehavaren för dessa sammanträden får mötesarvode enligt AKTA. Sammanträden på grund av förtroendeuppdrag och externa sakkunniguppdrag räknas inte till den ordinarie arbetstiden.

6.2 Husläkare vid hälsocentraler (arbetsplan)

Med läkares anträffbarhet enligt § 14 i den allmänna delen avses på lämpligt sätt ordnad mottagning under dagtid. För läkares mottagningstid, mottagningsplats och anträffbarhet samt för den tid som används för andra uppgifter och jour uppgörs på förhand en arbetsplan. När arbetsplanen görs upp bör man ta hänsyn till att också arbetet och arbetsskiften för den övriga personalen vid hälsocentralen ska arrangeras på ett sätt som är ändamålsenligt för genomförandet av primärvård med befolkningsansvar. Den behöriga kommunala myndigheten ger närmare anvisningar om arbetsplanen.

I läkares arbetsplan antecknas för varje dag tillräckligt med mottagningstimmar för mottagningsverksamheten, så att de personer som hör till läkares ansvarsbefolkning i allmänhet får vård av den befolkningsansvarige läkare som anvisats dem under läkares följande arbetsdag eller senast inom tre dagar. Dessutom ska tillräckligt tid reserveras för läkares övriga uppgifter.

Till läkares uppgifter hör förutom mottagningsarbete och jour även bl.a. arbete inom mödra- och barnrådgivning, skol- och studenthälsovård, arbete på vårdavdelningar och vårdanstalter samt inom fö-

retagshälsovård, telefonkonsultationer, hembesök och särskilt tilldelade administrativa uppgifter. Mottagningsarbete inom den öppna vården, förebyggande arbete och övriga uppgifter som läkaren ska utföra fastställs av den behöriga kommunala myndigheten.

6.3 Tandläkare vid hälsocentraler

6.3.1 Kliniskt mottagningsarbete

Med kliniskt mottagningsarbete avses mottagningsarbete som en tandläkare beordrats att sköta antingen vid en tandklinik eller en rådgivningsbyrå och som omfattar nödvändig undersökning och behandling för att bevara och förbättra hälsotillståndet för patienternas tänder, mun och hela tuggorgan.

6.3.2 Annat än kliniskt arbete

I arbetsskiftsförteckningen bör tillräckligt med tid per vecka reserveras för planering av patientarbete, patientadministration, förebyggande av munsjukdomar hos befolkningen, upplysningsarbete och andra uppgifter som inte ingår i det kliniska patientarbetet och som t.ex. gäller läroanstalter, arbetshandledning, planering av mottagningen o.d.

6.4 Administrativa uppgifter för läkare och tandläkare vid hälsocentraler

Det som sägs nedan gäller i tillämpliga delar också överläkare/övertandläkare och läkare/tandläkare i motsvarande ställning. I stora enheter är det dock möjligt att en överläkare eller övertandläkare har enbart administrativa uppgifter.

De administrativa uppgifterna koncentreras till den ansvarige eller för en delfunktion ansvarige läkaren/tandläkaren, och av läkarens/tandläkarens arbetstid reserveras för dessa uppgifter ett tillräckligt antal timmar per vecka, med beaktande av bl.a. hälsocentralens storlek, delfunktionens art och antalet underställda. Även i fråga om de administrativa uppgifterna bör man försöka precisera den tid som används för regelbundet återkommande uppgifter eller andra på förhand kända uppgifter.

Arbetsgivaren bör ge anvisningar om hur många timmar per vecka en ansvarig eller en för en delfunktion ansvarig läkare/tandläkare högst förutsätts använda för administrativa uppgifter. Om mera tid än så används för administrativa uppgifter, måste man kunna motivera överskridningen.

Om en ansvarig läkare/tandläkare temporärt får en specialuppgift (t.ex. att planera en vårdavdelning eller ny tandklinik eller att göra upp ett upphandlingsprogram) bör arbetsgivaren samtidigt besluta

hur mycket tid som ska reserveras för uppgiften i arbetsskiftsförteckningen.

6.5 Kliniskt mertidsarbete för läkare/tandläkare vid hälsocentral

Mottagningsarbete som sker i form av mertidsarbete antecknas i allmänhet på förhand i arbetsskiftsförteckningen. Beroende på patientsituationen kan det förhandsplanerade mertidsarbetet i någon mån underskridas eller överskridas. Eventuella ändringar ska antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

Utgångspunkten är att den dagliga arbetstiden inleds med ordinarie arbetstid och att mertidsarbete vid behov utförs efter den dagliga ordinarie arbetstidens slut. I undantagsfall kan mertidsarbete med hänsyn till verksamheten utföras före den ordinarie arbetstiden (t.ex. rådgivningsmottagning efter kl. 16).

För att kunna garantera en resultatrik verksamhet vid hälsocentralen, är det ändamålsenligt att följa bl.a. effektiviteten i mottagningsverksamheten under ordinarie arbetstid och mertidsarbetstid. Den mottagningstid som ska reserveras per patient är i allmänhet ungefär lika lång under mertidsarbetstiden som under den ordinarie arbetstiden.

6.6 Sjukhusläkare

6.6.1 Allmänt

I arbetsskiftsförteckningen antecknas med klockslag åtminstone de arbetstider för en läkare som inverkar på den övriga personalens verksamhet. Även sådant arbete som eventuellt inte är bundet vid exakta klockslag bör fastställas så exakt som möjligt. Som sådant arbete kan endast godkännas sjukhus- och poliklinikarbete som är nödvändigt med tanke på verksamheten. Tiden för utförande av ordinarie arbetstid som inte är bundet vid exakta klockslag antecknas i arbetsskiftsförteckningen. Även eventuella s.k. kvällsronder bör antecknas i arbetsskiftsförteckningen.

6.6.2 Anteckningar om privatmottagning

Utöver den ordinarie arbetstiden antecknas i arbetsskiftsförteckningen mottagningstiderna för eventuell privatmottagning som får skötas vid sjukhuset. En privatmottagning bör i sin helhet hållas utanför läkarens ordinarie arbetstid och jourtjänst.

När medicinska eller andra nödvändiga skäl så kräver och då det utan att störa sjukhusets egen verksamhet är möjligt, kan dock röntgen-, laboratorie-, anesthesi- och patologiundersökningar i enlighet med eventuell tidigare praxis utföras under läkarens arbetstid,

under förutsättning att den arbetstid som används för undersökningarna ersätts med arbete utanför den regelbundna arbetstiden. Härvid antecknas i arbetsskiftsförteckningen den arbetstid som använts för privatmottagning samt den motsvarande extra arbetstid vid sjukhuset som ersätter denna tid.

6.6.3 Kliniskt mertidsarbete

Kliniskt mertidsarbete antecknas på förhand i läkarens arbetsskiftsförteckning (se tillämpningsanvisningen för § 16 mom. 3 i den allmänna delen).

TILLÄMPNINGSBILAGA 2 TILL DEN ALLMÄNNA DELEN

TILLÄMPNINGSANVISNING OM BEGREPP INOM LÄKARAVTALET TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

I bilagorna till avtalet har följande begrepp använts:

Legitimerad läkare med allmänläkarrättigheter

- Läkare som efter medicine licentiatexamen har genomgått särskild utbildning för allmänpraktiserande läkare enligt 4 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och som med stöd av bestämmelsen har rätt att självständigt utöva allmänläkaryrket som legitimerad läkare.
- Läkare som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (nedan Valvira) med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att självständigt utöva allmänläkaryrket som legitimerad läkare eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.
- Läkare som avses i övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i ovan nämnda lag och som var legitimerad läkare när lagen trädde i kraft 1.7.1994, dvs. som då hade rätt att självständigt utöva läkaryrket i Finland.
- Nedan nämnda läkare med specialisträttigheter jämföras vid tillämpningen av avtalet med legitimerade läkare med allmänläkarrättigheter, men inte tvärtom.

Läkare med specialisträttigheter

- Läkare som har sådana specialisträttigheter som avses i 4 § 3 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (1030/2000) eller som har specialistkompetens enligt den 6 § som var i kraft 31.12.2000 (559/1994) eller som beviljats specialisträttigheter när lagen trädde i kraft 1.7.1994 (se övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i lagen).
- Läkare som Valvira med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att utöva specialistryket som legitimerad läkare eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.

Legitimerad läkare som saknar allmänläkarrättigheter eller specialisträttigheter

- Läkare som av Valvira beviljats rätt enligt 4 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att som legitime-

rad läkare utöva läkaryrket under någon annans ledning och tillsyn och som inte har ovan nämnda specialisträttigheter.

- Läkare som Valvira med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att utöva läkaryrket som legitimerad läkare under någon annans ledning och tillsyn eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland, och läkaren har inte ovan nämnda specialisträttigheter.
- De läkare som fått här avsedd legitimation eller här avsett tillstånd att utöva yrket påbörjar i allmänhet sin särskilda utbildning för allmänpraktiserande läkare efter det de fått tillståndet (se 4 § 2 mom. i nämnda lag och förordningen om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården, 1435/1993) och/eller också påbörjar de studierna för specialistexamen.

Läkare Avser alla de läkare som räknas upp ovan.

Medicine studerande

Studerande som fullgjort de studier som föreskrivs i 3 § och 3 b § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994, ändrad 104/2008) och som med stöd av bestämmelsen i fråga tillfälligt får vara verksam i läkaruppgifter under ledning och tillsyn av en legitimerad läkare som har rätt att självständigt utöva läkaryrket.

Amanuens Med amanuenser, dvs. läkarpraktikanter, avses medicine studerande som fullgör den tjänstgöring som krävs inom läkarutbildningen såsom amanuenser i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande (i allmänhet i arbetsavtalsförhållande).

Legitimerad tandläkare

- Tandläkare som efter odontologie licentiatexamen har fullgjort av Valvira godkänd praktisk tjänstgöring som avses i 4 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och som på grundval av bestämmelsen har rätt att självständigt utöva tandläkaryrket såsom legitimerad tandläkare.
- Tandläkare som Valvira med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att självständigt utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.
- Tandläkare som avses i övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i den nämnda lagen och som var legitimerad tandläkare när lagen trädde i kraft 1.7.1994, dvs. som då hade rätt att självständigt utöva tandläkaryrket i Finland.

- Nedan nämnda tandläkare med specialtandläkarrättigheter jämföres vid tillämpningen av avtalet med legitimerade tandläkare, men inte tvärtom.

Tandläkare med specialtandläkarrättigheter

- Tandläkare som har sådana specialtandläkarrättigheter som avses i 4 § 3 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (1030/2000) eller som har specialtandläkarkompetens enligt den 6 § som var i kraft 31.12.2000 (559/1994) eller som beviljats specialtandläkarrättigheter när lagen trädde i kraft 1.7.1994 (se övergångsbestämmelsen i 46 § 1 mom. i nämnda lag).
- Tandläkare som Valvira med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att utöva specialtandläkaryrket som legitimerad tandläkare eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.

Tandläkare med begränsad legitimation

Tandläkare som av Valvira har beviljats rätt enligt 4 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare under någon annans ledning och tillsyn.

Tandläkare som Valvira med stöd av ovan nämnda lag beviljat rätt att utöva tandläkaryrket som legitimerad tandläkare under någon annans ledning eller tillsyn, eller motsvarande tillstånd att utöva yrket på basis av utbildning som fullgjorts någon annanstans än i Finland.

De tandläkare som fått här avsedd begränsad legitimation eller här avsett tillstånd att utöva yrket påbörjar i allmänhet den praktiska tjänstgöring som avses i 4 § 2 mom. i nämnda lag och i 6 § i förordningen, sedan de beviljats tillståndet.

Tandläkare

Avser alla de tandläkare som räknas upp ovan.

Odontologie studerande

Studerande som fullgjort de studier som föreskrivs i 3 a eller 3 b § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994, ändrad 104/2008) och som med stöd av bestämmelsen i fråga tillfälligt får vara verksam i tandläkaruppgifter under ledning och tillsyn av en legitimerad tandläkare som har rätt att självständigt utöva tandläkaryrket.

Legitimerad veterinär

Veterinär som Livsmedelssäkerhetsverket med stöd av lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) har beviljat rätt att verka som legitimerad veterinär.

Specialveterinär

Veterinär som uppfyller de krav som föreskrivs i 42 § i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) och i 6 § i förordningen om specialveterinärexamen och rätten att vara verksam som specialveterinär (275/2000).

Veterinärmedicine studerande

Studerande som efter fullgjorda studieprestationer enligt 7 § i lagen om utövning av veterinäryrket får utöva veterinäryrket temporärt.